

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΠ. ΜΑΝΤΖΟΥΤΣΟΣ

Υποψήφιος Πρόεδρος ΔΣΑ – Επικεφαλής του Συνδυασμού
«ΝΕΑ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ – ΕΜΠΡΑΚΤΑ ΔΙΠΛΑ ΣΤΟ ΔΙΚΗΓΟΡΟ»

Διάλογος για μια Νέα Εκπροσώπηση

Μια πρώτη αποτίμηση των συζητήσεων ενόψει των αρχαιρεσιών
της 28^{ης} & 29^{ης} Νοεμβρίου 2021 για την ανάδειξη του νέου ΔΣ του ΔΣΑ

ΑΘΗΝΑ 2021

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι,

Ο διάλογος που ακολουθεί βασίζεται στα πορίσματα των -προφορικών, γραπτών και διαδικτυακών- συζητήσεων που διεξήχθησαν με περίπου 2.500 συναδέλφους από τον Ιούνιο μέχρι τον Οκτώβριο του τρέχοντος έτους.

Πριν ξεκινήσετε να το διαβάσετε, πρέπει να γνωρίζετε εκ των προτέρων ότι οι θέσεις μας ενδεχομένως να απογοητεύσουν πολλούς από εσάς. Αν αναζητάτε αυτά που έχουμε συνηθίσει στις δικηγορικές εκλογές -ανέξοδες «μαξιμαλιστικές» υποσχέσεις μέσα από καμπάνιες, φωτογραφίες και συνθήματα- είναι βέβαιο ότι θα κατευθυνθείτε προς άλλες επιλογές.

Εμείς δεν χρησιμοποιούμε κειμενογράφους, γραφίστες και επαγγελματίες της επικοινωνίας.

Καταγράφουμε με απλότητα, όπως ακριβώς τα σκεφτόμαστε, μόνο όσα ειλικρινά πιστεύουμε ότι μπορούμε να κάνουμε πράξη.

Δεν μας ενδιαφέρει να σας εντυπωσιάσουμε στα λόγια προκειμένου να υφαρπάξουμε την ψήφο σας και μετά να «ξεχάσουμε» ό,τι έχουμε πει.

Μας ενδιαφέρει να γνωριστούμε μέσα από τις ιδέες μας, να χτίσουμε μια σχέση εμπιστοσύνης σε βάθος χρόνου και -ως συνάδελφοι μεταξύ συναδέλφων- να μπορούμε να σας κοιτάμε στα μάτια και την επομένη των εκλογών.

Για το λόγο αυτό θα περιοριστούμε σε συγκεκριμένες προτάσεις, οι οποίες προσπαθούμε να στηρίζονται πάντοτε:

- α) στη λογική, ώστε να μπορούν να ακουστούν και να ληφθούν σοβαρά υπόψη,
- β) στο ρεαλισμό, ώστε να έχουμε βάσιμες ελπίδες ότι μπορούν να υλοποιηθούν,
- γ) στη δικαιοσύνη, ώστε να αναδεικνύεται η δικηγορία ως λειτούργημα που υπηρετεί το δημόσιο συμφέρον και τα δικαιώματα των πολιτών.

Για παράδειγμα, ούτε η Κοινωνία ούτε η Πολιτεία λαμβάνει σοβαρά υπόψη το αίτημα για επαναφορά της παράστασης στα συμβόλαια αγοραπωλησίας ακινήτων όταν οι συνδικαλιστές του κλάδου προτάσσουν ως επιχείρημα απλώς και μόνο την ανάγκη αύξησης της δικηγορικής ύλης. Αν θέλουμε να εισακουστούμε, το αίτημά μας πρέπει να είναι καταρχάς η επαναφορά της παράστασης στα συμβόλαια έστω για τον αγοραστή, με στόχο την ασφάλεια των συναλλαγών και την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών.

Άλλο παράδειγμα αποτελεί το επίδομα των 800 ευρώ για την ανακούφιση από τις συνέπειες της πανδημίας, που τελικά δεν δόθηκε στους δικηγόρους παρά τους πρόωρους πανηγυρισμούς της απερχόμενης διοίκησης του Συλλόγου. Άραγε, ήταν λογική η διεκδίκησή του για όλους ανεξαιρέτως, ακόμα και για όσους εν μέσω lockdown εμφάνιζαν αυξημένα εισοδήματα; Όταν οι συνδικαλιστές λειτουργούν μικροπολιτικά για να ικανοποιήσουν το σύνολο των «δικηγόρων - ψηφοφόρων» τους και διαπραγματεύονται με αίτημα «όλοι ή κανείς», δεν είναι δύσκολο να μαντέψουμε ποια ήταν και ποια θα είναι πάντα η απάντηση της εκάστοτε κυβέρνησης... Η τηλεκατάρτιση με τα «σκοιλ ελικικού» που ακολούθησε, αποτέλεσε ιστορικό εξευτελισμό των επιστημόνων, για τον οποίο μια ευσυνείδητη ηγεσία θα είχε παραιτηθεί.

Δεν αρκεί όμως μόνο η διατύπωση και ανάδειξη των αιτημάτων μας με λογική, ρεαλισμό και δικαιοσύνη.

Πρωτίστως πρέπει να είμαστε σοβαροί εμείς οι ίδιοι -ως σώμα και ως Σύλλογος- αν θέλουμε η Κοινωνία και η Πολιτεία να μας παίρνουν στα σοβαρά.

Το «κορωνοπάρτι» που έλαβε χώρα μέσα στο γραφείο του απερχόμενου Προέδρου του ΔΣΑ και το οποίο -με ευθύνη των ίδιων των παρισταμένων- έφτασε να αναμεταδίδεται στο πανελλήνιο, δεν βοήθησε ιδιαίτερα στην προαγωγή του κύρους και της αξιοπρέπειας του δικηγορικού λειτουργήματος. Το σύνθημα «σεισμός, σεισμός και... συνωστισμός» εξακολουθεί να αντηχεί στα αυτιά μας και να συζητείται ακόμα και σήμερα!

Η πανδημία του κορωνοϊού ανέδειξε με κραυγαλέο τρόπο τις παθογένειες της εκπροσώπησής μας σε όλους τους τομείς και τα επίπεδα. Ακόμα και σε περίοδο καραντίνας, ο δικηγόρος εξακολούθησε να θεωρείται από το κράτος ως προνομιούχος που δεν έχει ανάγκη καμίας στήριξης.

Ο Σύλλογός μας μονίμως αργεί, στις περιπτώσεις που δεν είναι θεαματικά απών.
Τρέχει συνέχεια πίσω από τις εξελίξεις, αντί να τις διαμορφώνει.

Το δικηγορικό σώμα χρειάζεται διεκδικήσεις ουσίας με αξιοπρέπεια, όχι θεατρεισμούς, πυροτεχνήματα, ανακοινώσεις που γίνονται για τα μάτια του κόσμου και μένουν γράμμα κενό.

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι,

Δεν απαξιώνουμε συλλήβδην τις προσπάθειες, όπως άλλωστε και την καθημερινή ενασχόληση της απερχόμενης διοίκησης με πολλά επιμέρους ζητήματα που απασχολούν τον κλάδο.

Κάθε διοίκηση όμως κρίνεται από την αποτελεσματικότητά της.

Ενόψει όλων αυτών, το ερώτημα που θέτουμε εμείς στον εαυτό μας είναι αν σήμερα, εν έτει 2021, η δικηγορία είναι σε καλύτερη κατάσταση απ' ό,τι ήταν το 2017, το 2014 ή το 2011.

Στις 28 & 29 Νοεμβρίου 2021, καθεμία και καθένας από εσάς καλείστε να αποφασίσετε αν επιθυμείτε να συνεχίσετε με την ίδια διοίκηση για ακόμα μια τετραετία, μέχρι το 2025, ή αν αξίζει -αν αξίζουμε- να διεκδικήσουμε μια Νέα Εκπροσώπηση.

Με τιμή,

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΠ. ΜΑΝΤΖΟΥΤΣΟΣ
Υποψήφιος Πρόεδρος ΔΣΑ

Επικεφαλής του Συνδυασμού
«ΝΕΑ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ – ΕΜΠΡΑΚΤΑ ΔΙΠΛΑ ΣΤΟ ΔΙΚΗΓΟΡΟ»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΔΣΑ	7
ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ (Ερωτήσεις – Απαντήσεις)	9
Α) Η ΝΕΑ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ	9
1. Γιατί χρειαζόμαστε μια Νέα Εκπροσώπηση στο Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών;	9
2. Τι σημαίνει «Νέα Εκπροσώπηση»;	9
3. Ποιο είναι το όραμα της «Νέας Εκπροσώπησης»;	10
4. Νέα Εκπροσώπηση από ποιους ;	10
5. Με ποια κριτήρια πρέπει να εκλέγουμε τους εκπροσώπους μας στο ΔΣ του ΔΣΑ;	10
Β) Ο ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ	11
6. Ποια είναι η θέση σας για τα ασυμβίβαστα ;	11
7. Πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί ο υπερπληθωρισμός των δικηγόρων;	11
8. Υπάρχει τρόπος να διασφαλίσουμε αξιοπρεπείς αμοιβές ;	11
9. Τι μπορείτε να κάνετε για τις ασφαλιστικές εισφορές ;	12
10. Πώς θα αντιμετωπίσετε το τέλος επιτηδεύματος ;	13
11. Μπορούμε να ελπίζουμε σε μια ευνοϊκότερη φορολογική μεταχείριση ;	13
12. ...και με την επιβολή ΦΠΑ στις δικηγορικές υπηρεσίες;	13
Γ) ΟΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΝ	14
13. Πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν οι διακρίσεις στους χώρους απασχόλησης ;	14
14. Πώς μπορούν να στηριχθούν στην πράξη η μητέρα και ο πατέρας δικηγόρος ;	14
15. Πώς μπορούν να στηριχθούν στην πράξη οι συνάδελφοι με αναπηρίες ;	14
16. Πώς μπορούν να στηριχθούν στην πράξη οι νέοι δικηγόροι ;	15
17. Μπορεί ο Σύλλογος να υιοθετήσει το θεσμό του co-working για τη στήριξη ιδίως των νεότερων συναδέλφων ;	15
18. Τι πρέπει να αλλάξει στο θεσμό της άσκησης ;	15

19. Δίνετε προτεραιότητα στους άμισθους ή τους έμμισθους δικηγόρους;	16
20. Μπορείτε να κάνετε κάτι για τους συναδέλφους με μπλοκάκι μολονότι οι διατάξεις του εργατικού δικαίου δεν εφαρμόζονται στους δικηγόρους;	16
21. Ποιες είναι οι θέσεις σας για τις δικηγορικές εταιρείες;	16
Δ) ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΑΣ ΣΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	17
22. Τι θα κάνετε για την εξυπηρέτηση των δικηγόρων στις δικαστικές και δημόσιες υπηρεσίες;	17
23. Τι θα κάνετε για τη βελτίωση των συνθηκών απονομής της Δικαιοσύνης;	17
Ε) Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ	19
24. Πώς θα αντιμετωπίζετε τα μέλη του Συλλόγου;	19
25. Τι θα αλλάξετε στην καθημερινή λειτουργία του Συλλόγου;	19
26. Τι θα εισφέρετε στη θεσμική λειτουργία του Συλλόγου;	19
27. Πώς θα χειριστείτε τις λειτουργικές δαπάνες του Συλλόγου;	20
28. Είναι εφικτό να μειωθεί η ετήσια εισφορά;	20
29. Πώς θα διασφαλίσετε την τήρηση της δικηγορικής δεοντολογίας στην πράξη;	20
30. Πώς μπορεί να βελτιωθεί η Βιβλιοθήκη του Συλλόγου;	20
31. Τι μπορεί να κάνει ο Σύλλογος για την επιμόρφωση των δικηγόρων;	21
32. Αναβάθμιση της Τράπεζας Νομικών Πληροφοριών «Ισοκράτης» ή συνδρομές σε ιδιωτικές βάσεις νομικών δεδομένων;	21
33. Πρέπει ο Σύλλογος να παρεμβαίνει στην πολιτική και κοινωνική επικαιρότητα;	21
34. Ποια πρέπει να είναι η στάση του Συλλόγου απέναντι στις νομοθετικές αλλαγές;	22
35. Πρέπει να δημιουργηθεί και στη χώρα μας Εθνικός Δικηγορικός Σύλλογος;	22

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΔΣΑ

Αλέξανδρος Μαντζούτσος

Είμαι Δικηγόρος στον Άρειο Πάγο, Δρ. Νομικής Πανεπιστημίου Αθηνών.

Αποφοίτησα από τη Νομική Σχολή Αθηνών (2005), έλαβα ΜΔΕ στο Δημόσιο Δίκαιο (ΕΚΠΑ, 2007) και στο Εξειδικευμένο Δημόσιο Δίκαιο (Bordeaux IV, 2008) καθώς και διδακτορικό δίπλωμα στο Δημόσιο Δίκαιο (ΕΚΠΑ, 2014).

Διετέλεσα επισκέπτης ερευνητής στη Νομική Σχολή του Harvard (2009). Έχω συμμετάσχει σε διεθνή ερευνητικά προγράμματα στην Ινδία (2006) και τη Χιλή (2007).

Έχω δημοσιεύσει δύο μονογραφίες (*Ισότητα και Εκπαίδευση: Το Δικαίωμα Ίσης Πρόσβασης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση*, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα 2008, *Πολιτικά Δικαιώματα και Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου*, ΙΜΔΑ - Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα 2009) και πλήθος επιστημονικών άρθρων σε ελληνικά και ξένα νομικά περιοδικά.

Γνωρίζω Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Εβραϊκά, Ιταλικά και Ισπανικά.

Παράλληλα με την άσκηση δικηγορίας σε όλο το φάσμα του δημοσίου δικαίου (2005-σήμερα), εργάστηκα ως συνεργάτης του Γραφείου Τύπου του ΔΣΑ (2011-2014, με εξαίρεση την περίοδο 9/2011-5/2012 που υπηρέτησα τη θητεία μου στο Στρατό Ξηράς), ως νομικός σύμβουλος στη Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης και Επικοινωνίας (2014-2015) και ως επιστημονικός συνεργάτης στη Βουλή των Ελλήνων για την υποβοήθηση του κοινοβουλευτικού έργου (2018-2021).

Δημιούργησα την ιστοσελίδα της Ένωσης Ασκουμένων και Νέων Δικηγόρων Αθηνών (www.eanda.gr), της οποίας υπήρξα γενικός διαχειριστής (2006-2012).

Διετέλεσα Πρόεδρος της ΕΑΝΔΑ (2015-2016), θέση από την οποία υπέβαλα την παραίτησή μου, ως έσχατο μέσο διαμαρτυρίας ενάντια στην καταστροφική για την πλειοψηφία των συναδέλφων συνέχιση της πολύμηνης αποχής ακόμα και μετά την ψήφιση του ασφαλιστικού νομοσχεδίου.

Έκτοτε η ηγεσία του δικηγορικού σώματος άλλαξε στάση και σταμάτησε τις ανούσιες, συμβολικές, διαρκείς, επαναλαμβανόμενες αποχές, που είχαν δυσανάλογες επιπτώσεις στο μαχόμενο δικηγόρο, χωρίς καμία προοπτική επιτυχίας.

Στις αρχαιρεσίες του 2017 εξελέγην πρώτος σε ψήφους Σύμβουλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών.

Στο πλαίσιο του ΔΣ του ΔΣΑ προσπάθησα να έχω διαρκή παρουσία σε όλα τα θέματα που απασχολούν τους συναδέλφους.

Επιπλέον, συμμετείχα ενεργά στην Επιτροπή Τηλεματικής, στην Επιτροπή Δημιουργίας του Βρεφονηπιακού Σταθμού «Θέμιδα» και στην Επιτροπή Οικονομικής Αρωγής των Συναδέλφων Μονογονεϊκών Οικογενειών.

Διετέλεσα Μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής του Πανελληνίου Διαγωνισμού Υποψηφίων Δικηγόρων (Α΄ 2019).

Για την υποβοήθηση του έργου του Δικηγόρου και τη διευκόλυνση της επαγγελματικής καθημερινότητας, την τελευταία δεκαετία επιμελήθηκα ή συμμετείχα στην επιμέλεια των παρακάτω βοηθημάτων, τα οποία διατίθενται ελεύθερα και δωρεάν προς κάθε ενδιαφερόμενο συνάδελφο:

- Οι Προθεσμίες στην Πολιτική, Ποινική και Διοικητική Δίκη (ΚΠολΔ, ΚΠΔ, ΠΔ 18/1989, ΚΔΔ)
- Οι Πρόσφατες Αλλαγές στον ΚΠολΔ: Συγκριτικός Πίνακας Παλαιών και Νέων Ρυθμίσεων
- Ο νέος Κώδικας Ποινικής Δικονομίας: Συγκριτικός Πίνακας Παλαιών και Νέων Ρυθμίσεων
- Το νέο Οικογενειακό Δίκαιο: Συγκριτικός Πίνακας Παλαιών και Νέων Ρυθμίσεων
- Οδηγός για την Κατάθεση Προσφυγής στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
- Θέματα Εξετάσεων - Ενδεικτικές Απαντήσεις Πανελληνίου Διαγωνισμού Υποψηφίων Δικηγόρων
- Οδηγός για τα Δικαιώματα του Δικηγόρου
- Κώδικας Δικονομίας Ελεγκτικού Συνεδρίου (Ν. 4700/2020)
- Κώδικας Δικηγόρων & Κώδικας Δεοντολογίας Δικηγορικού Λειτουργήματος

Την τελευταία πενταετία διοργανώνω: α) δωρεάν εντατικά σεμινάρια ασκουμένων δικηγόρων, σε κάθε εξεταστική περίοδο, για την προετοιμασία των νέων συναδέλφων που συμμετέχουν στον πανελλήνιο διαγωνισμό, και β) δωρεάν επιμορφωτικά σεμινάρια για την κατάρτιση των δικηγόρων σε εξειδικευμένα νομικά αντικείμενα, ιδίως όταν επέρχονται σημαντικές νομοθετικές αλλαγές.

Συμμετέχω στη διοργάνωση σε ετήσια βάση του Χριστουγεννιάτικου Φιλανθρωπικού Χορού Δικηγόρων, για την ενίσχυση φιλανθρωπικών οργανισμών που παρέχουν στήριξη και φροντίδα σε παιδιά που έχουν ανάγκη ή βρίσκονται σε κίνδυνο.

Προτεραιότητές μου στην ενασχόληση με τα κοινά του Συλλόγου μας είναι:

- Η συνολική αναβάθμιση των υπηρεσιών του Συλλόγου, σε συνδυασμό με τη δραστική μείωση των μη αναγκαίων λειτουργικών δαπανών του, ώστε να μειωθούν αντιστοίχως και οι υποχρεώσεις των συναδέλφων προς το Σύλλογο.
- Η εφαρμογή της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης σε όλες τις διαδικασίες, με παράλληλη αναβάθμιση της ΤΝΠ «Ισοκράτης», ώστε κανένας συνάδελφος να μην αναγκάζεται να πληρώνει συνδρομές σε ιδιωτικές βάσεις δεδομένων.
- Η πλήρης αναμόρφωση των δικαστικών κτηρίων και υποδομών στην πρώτη Σχολή Ευελπίδων, ώστε να μπορούμε να ασκούμε τα καθήκοντά μας με αξιοπρέπεια.
- Ο εξορθολογισμός του ασφαλιστικού - φορολογικού συστήματος, με ανάληψη πρωτοβουλιών από κοινού με όλους τους κλάδους επιστημόνων - ελευθέρων επαγγελματιών της Χώρας.
- Η ειδική μέριμνα για τη μητέρα και τον πατέρα δικηγόρο, το συνάδελφο με ειδικές ανάγκες, το νέο και ασκούμενο δικηγόρο, τον άμισθο δικηγόρο και τον έμμισθο - συνεργάτη δικηγόρο.
- Η ανάδειξη μιας Νέας Εκπροσώπησης, αντάξιας του επιστημονικού επιπέδου και της ιστορίας του δικηγορικού σώματος, για την αποκατάσταση του θεσμικού, επαγγελματικού και κοινωνικού κύρους του Δικηγόρου.

Επιζητώ τη διαρκή επικοινωνία με τους συναδέλφους, με την πεποίθηση ότι η εκπροσώπηση είναι μια διαρκής διαδικασία, η οποία δεν περιορίζεται στις συνεδριάσεις του ΔΣ. Ο Σύλλογος ανήκει στα μέλη του. Η συμμετοχή όλων των συναδέλφων είναι απαραίτητη στην ανάδειξη των προβλημάτων, αλλά και στην αναζήτηση λύσεων.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ (Ερωτήσεις – Απαντήσεις)

A) Η ΝΕΑ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ

1. Γιατί χρειαζόμαστε μια Νέα Εκπροσώπηση στο Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών;

Η κόπωση, η απογοήτευση και η ανασφάλεια που βιώνει ο μέσος δικηγόρος είναι σήμερα μεγαλύτερη από ποτέ. Σε αντίθεση με άλλους κλάδους που πέτυχαν αύξηση της ύλης τους, η δικηγορική ύλη ολοένα και συρρικνώνεται. Όσο κι αν οι συνδικαλιστές πανηγυρίζουν για τις δήθεν επιτυχίες τους, η πραγματικότητα είναι ότι έχουμε απαξιωθεί πλήρως. Ο δικηγόρος αντιμετωπίζεται σήμερα ως ο τελευταίος τροχός της νομικής αμαξοστοιχίας και αν δεν αντιδράσουμε άμεσα, πολύ σύντομα θα γίνει η ρεζέρβα του συστήματος απονομής της δικαιοσύνης. Οι προηγούμενες διοικήσεις απέτυχαν στην ανάδειξη και προάσπιση των δικαιωμάτων και των συμφερόντων μας. Είμαστε στο 2021 και όμως η εικόνα, η νοοτροπία και το μοντέλο διοίκησης του ΔΣΑ θυμίζουν δεκαετία του '80. Αν δεν ανακτήσουμε το χαμένο κύρος μας, δεν μπορούμε να έχουμε μέλλον.

2. Τι σημαίνει «Νέα Εκπροσώπηση»;

Στην ανακοίνωση υποψηφιότητας για την Προεδρία του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, ο επικεφαλής του συνδυασμού μας, Αλέξανδρος Μαντζούτσος, έθεσε τις δέκα θεμελιώδεις αρχές για τη «Νέα Εκπροσώπηση» του δικηγορικού σώματος:

- Αυθεντική εκπροσώπηση, από τους ίδιους τους δικηγόρους, όχι από επαγγελματίες συνδικαλιστές ή υποψηφίους που έχουν εμφανώς άλλες φιλοδοξίες ή προτεραιότητες.
- Ανεξάρτητη εκπροσώπηση, χωρίς άμεση ή έμμεση εμπλοκή των πολιτικών κομμάτων, εξού και δηλώνουμε ευθέως ότι δεν επιζητούμε ούτε αποδεχόμαστε τη στήριξη οποιουδήποτε κόμματος.
- Ουσιαστική εκπροσώπηση, με έμφαση στην επίλυση των μικρών και μεγάλων προβλημάτων που μας απασχολούν, όχι σε μικροπολιτικά ή άλλα άσχετα με τη δικηγορία και τη δικαιοσύνη ζητήματα.
- Σοβαρή εκπροσώπηση, για την αποκατάσταση του κύρους του λειτουργήματος, ώστε να μπορούμε να σταθούμε ως «ίσος προς ίσο» ενώπιον της Πολιτείας, η οποία να μας σέβεται, όπως συμβαίνει σε όλο το δυτικό κόσμο.
- Διεκδικητική εκπροσώπηση, ώστε να πετύχουμε την ικανοποίηση των αιτημάτων μας με το κύρος και τη δύναμη του Συλλόγου, σε συνεργασία και με τους άλλους επιστημονικούς φορείς, αλλά όχι με αυτοκαταστροφικές αποχές.
- Θεσμική εκπροσώπηση, με παρεμβάσεις για την εμπάθυνση του Κράτους Δικαίου, την Ισότητα των Πολιτών, την απάλειψη κάθε μορφής διακρίσεων και τη στήριξη των πιο αδύναμων, όπως επιτάσσουν ο Κώδικας Δικηγόρων και οι παραδόσεις του δικηγορικού λειτουργήματος.
- Ανοιχτή εκπροσώπηση, με συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων συναδέλφων σε επιμέρους Επιτροπές και Ομάδες Εργασίας, αλλά και στη συνολική διαμόρφωση των θέσεων του Συλλόγου προς το συμφέρον όλων μας.
- Ενωτική εκπροσώπηση, με υπέρβαση των όποιων πολιτικών ή ιδεολογικών διαφορών, ώστε να καθίσταται εφικτή η εξεύρεση κοινά αποδεκτών λύσεων.
- Θετική εκπροσώπηση, με προτάσεις για το μέλλον και πειστικά επιχειρήματα, χωρίς ανούσιες προσωπικές αντιπαραθέσεις. Όλοι γνωρίζουμε τι δεν έκαναν οι προηγούμενοι. Σημασία έχει τι θα κάνουμε οι επόμενοι!
- Ισότιμη εκπροσώπηση, όλων των επιμέρους κατηγοριών συναδέλφων, με προτεραιότητα στους πιο αδύναμους και ειδική μέριμνα για τη μητέρα και τον πατέρα δικηγόρο, το συνάδελφο με ειδικές ανάγκες, το νέο και ασκούμενο δικηγόρο, τον άμισθο δικηγόρο και τον έμμισθο - συνεργάτη δικηγόρο.

3. Ποιο είναι το **όραμα** της «Νέας Εκπροσώπησης»;

Όραμά μας είναι μια διοίκηση που θα στέκεται -σε όλα τα επίπεδα- έμπρακτα δίπλα στο δικηγόρο. Όπως έχουν σταθεί οι ιδρυτές του νέου σχήματος όλα αυτά τα χρόνια με ατομικές πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της δικηγορικής καθημερινότητας, αυτή την αντίληψη θέλουμε να κάνουμε πράξη θεσμικά και στο πολλαπλάσιο μέσω του Συλλόγου μας, ώστε η αλληλεγγύη να γίνει κοινό κτήμα ολόκληρου του δικηγορικού σώματος. Αυτό ακριβώς αποτυπώνεται στην ίδια την επιλογή ονομασίας της πρωτοβουλίας μας:

«ΝΕΑ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ – ΕΜΠΡΑΚΤΑ ΔΙΠΛΑ ΣΤΟ ΔΙΚΗΓΟΡΟ».

Έμβλημά μας είναι η δικαιοσύνη. Δικαιοσύνη για το δικηγόρο. Δικαιοσύνη για τον πολίτη. Γιατί πιστεύουμε ότι η δικαιοσύνη είναι ο μόνος δρόμος για να προχωρήσουμε, ως κλάδος και ως έθνος, όλοι μαζί, μπροστά.

4. Νέα Εκπροσώπηση **από ποιους**;

Για να ανακτήσουμε τη χαμένη αξιοπιστία μας, ως επιστήμονες και συλλειτουργοί στην απονομή της δικαιοσύνης, χρειάζεται συνολική αλλαγή νοοτροπίας, η οποία προϋποθέτει -τουλάχιστον- αλλαγή προσώπων. Νέα πρόσωπα δεν σημαίνει οποιαδήποτε πρόσωπα, ούτε αποκλειστικά ή απαραίτητα νέα σε ηλικία πρόσωπα. Γιατί βλέπουμε και ηλικιακά νέους, ενταγμένους σε συνδικαλιστικές ομάδες, με αντιλήψεις πιο παλιές κι από τους παλιούς. Η Νέα Εκπροσώπηση προϋποθέτει πρόσωπα που να γνωρίζουν τα καθημερινά προβλήματα του δικηγόρου. Πρόσωπα με γνώσεις και εμπειρία, με κύρος και αποφασιστικότητα. Μα πάνω απ' όλα πρόσωπα με ειλικρινή, επιβεβαιωμένη διάθεση προσφοράς.

5. **Με ποια κριτήρια** πρέπει να εκλέγουμε τους εκπροσώπους μας στο ΔΣ του ΔΣΑ;

Πρωταρχικό κριτήριο της επιλογής υποψηφίων πρέπει να είναι, όχι μόνο η ικανότητα, η εμπειρία και οι καλές προθέσεις, αλλά και η δυνατότητά τους να είναι σε καθημερινή βάση, για μια τετραετία, έμπρακτα δίπλα στο δικηγόρο.

Οι αρχαιρεσίες αποσκοπούν στην ανάδειξη εκπροσώπων, όχι στην υποστήριξη φίλων και γνωστών ή στην ανταπόδοση προσωπικών υποχρεώσεων. Ο δικηγόρος είναι ισότιμο μέλος του Συλλόγου, όχι «πελάτης» της εκάστοτε ηγεσίας του. Είναι αληθινά λυπηρό επιστήμονες να καταδέχονται να ψηφίζουν συνδικαλιστές οι οποίοι τους «πουλάνε εκδούλευση» ότι τους έκαναν κάποτε μια εξυπηρέτηση, συχνά στο πλαίσιο των αυτονόητων θεσμικών καθηκόντων τους.

B) Ο ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

6. Ποια είναι η θέση σας για τα ασυμβίβαστα;

Ο Κώδικας Δικηγόρων προβλέπει μία ευρεία γκάμα ασυμβιβάστων που αποκλείουν οποιαδήποτε εμπορική δραστηριότητα και σχεδόν οποιαδήποτε παράλληλη εργασία. Τα περισσότερα από αυτά αποτελούν παρωχημένο κατάλοιπο του παρελθόντος, εμποδίζουν το δικηγόρο από την ανάπτυξη ηθικών και νόμιμων δραστηριοτήτων και δεν έχουν καμία σχέση με τις αντιλήψεις και τις ανάγκες της σύγχρονης εποχής. Οι περιορισμοί στην επαγγελματική ελευθερία πρέπει να αποτελούν εξαίρεση, όπως άλλωστε επιτάσσει και το άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος. Για τους λόγους αυτούς θα εξαντλήσουμε κάθε δυνατότητα παρέμβασης με στόχο την άμεση άρση όλων των ασυμβιβάστων που δεν είναι απολύτως αναγκαία για την προστασία το κύρους και της αξιοπρέπειας του δικηγορικού λειτουργήματος. Η κατάργηση των ασυμβιβάστων πρέπει όμως να συνδυαστεί και με πρόβλεψη ασφαλιστικών δικλείδων, ώστε να αποφευχθεί τυχόν καταστρατήγηση των διατάξεων του Κώδικα Δικηγόρων που επιβάλλουν την παροχή νομικών υπηρεσιών αποκλειστικά εντός του πλαισίου άσκησης δικηγορίας (π.χ. παράνομη παροχή νομικών συμβουλών στο πλαίσιο παράλληλης απασχόλησης με σχέση εξαρτημένης εργασίας).

7. Πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί ο υπερπληθωρισμός των δικηγόρων;

Η συζήτηση για περιορισμό του αριθμού των εισακτέων στις Νομικές Σχολές της Χώρας, που ανοίγει κάθε φορά πριν από τις δικηγορικές εκλογές και «ξεχνιέται» αμέσως μετά από αυτές, μοιάζει σήμερα παρωχημένη. Και μόνο η λειτουργία ελληνικών προγραμμάτων σε Νομικές Σχολές της Κύπρου, αρκεί για την κατακόρυφη αύξηση των πτυχιούχων Νομικής που επιθυμούν να ασκήσουν δικηγορία στην Ελλάδα. Πλέον δεν χρειάζεται καν ένας απόφοιτος Λυκείου να επιδιώκει οπωσδήποτε την εισαγωγή του σε μία από τις Νομικές Σχολές της Ελλάδας μέσω των πανελληνίων εξετάσεων. Μια μέση ελληνική οικογένεια από την Αθήνα που μπορεί να καλύψει το κόστος διαβίωσης ενός φοιτητή που σπουδάζει στη Νομική Σχολή της Θεσσαλονίκης ή της Κομοτηνής, μπορεί κατά κανόνα να το κάνει και για τη φοίτησή του στην Κύπρο.

Η λύση για την αντιμετώπιση του υπερπληθωρισμού των δικηγόρων πρέπει να αναζητηθεί στην συνολική αναδιοργάνωση του διαγωνισμού υποψηφίων δικηγόρων. Ο διαγωνισμός αυτός πρέπει να φύγει από τα χέρια της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος. Πρέπει να επανέλθει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, με τρόπο που να αποκλείει κάθε εμπλοκή των συνδικαλιστών. Η επιτροπή του διαγωνισμού πρέπει να αποτελείται από πρόσωπα αντίστοιχα με αυτά που συγκροτούν τις επιτροπές για την εισαγωγή στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών. Αυτός είναι ίσως ο μόνος τρόπος προκειμένου ο διαγωνισμός αυτός να αποκτήσει αντικειμενικό, αδιάβλητο και προπάντων σοβαρό χαρακτήρα.

Από εκεί και πέρα χρειάζεται και μια γενικότερη ενημέρωση της κοινωνίας από το Σύλλογο, ώστε οι μαθητές που επιθυμούν να σπουδάσουν νομική για να γίνουν δικηγόροι, να έχουν αντίληψη της κατάστασης και ενδεχομένως να αποτρέπονται εγκαίρως. Αυτό ίσως συμβάλει ώστε να περιοριστεί ο υπερπληθωρισμός δικηγόρων στο εγγύς μέλλον.

8. Υπάρχει τρόπος να διασφαλίσουμε αξιοπρεπείς αμοιβές;

Η κατάργηση των ελάχιστων δικηγορικών αμοιβών είναι μία από τις βασικές αιτίες για τη δραματική υποβάθμιση του δικηγορικού λειτουργήματος. Ενδεικτικά:

- α) Τράπεζες διοχετεύουν μαζικά προσημειώσεις και διαταγές πληρωμές σε συγκεκριμένα δικηγορικά γραφεία για 20 ευρώ.
- β) Δικηγορικά γραφεία προσλαμβάνουν συνεργάτες δικηγόρους με μηνιαία αμοιβή 400 ευρώ.
- γ) ΝΠΙΔ επιζητούν την πρόσληψη δικηγόρων με έμμισθη εντολή για 600 ευρώ το μήνα.
- δ) Πολίτες ζητούν ραντεβού σε δικηγορικά γραφεία θεωρώντας σχεδόν αυτονόητο ότι δεν θα πληρώσουν τίποτα για το χρόνο που αφιερώσαμε, ακόμα και όταν ζητούν νομικές συμβουλές.

ε) Ο υπερπληθωρισμός των δικηγόρων και η ανάγκη για επιβίωση, σε συνδυασμό με τη διαρκή συρρίκνωση της δικηγορικής ύλης, οδηγεί συναδέλφους να αναλαμβάνουν υποθέσεις με αμοιβές χαμηλότερες από τις νόμιμες. Η πρακτική αυτή οδηγεί εκ των πραγμάτων σε μείωση των μέσων δικηγορικών αμοιβών, πλήττοντας το σύνολο των συναδέλφων.

στ) Οι ασκούμενοι δικηγόροι συχνά απασχολούνται με συμβολική ή ακόμα και χωρίς καθόλου αμοιβή και γενικότερα χωρίς να τους αναγνωρίζεται κανένα δικαίωμα.

Η επανακατοχύρωση των ελάχιστων υποχρεωτικών αμοιβών στον Κώδικα Δικηγόρων, για όλες τις μορφές παροχής νομικών υπηρεσιών, αποτελεί για εμάς πρώτη προτεραιότητα. Αλλά όχι μόνο αυτό. Δεν μπορεί οι αμοιβές των δικηγόρων να είναι στα ίδια επίπεδα με δύο δεκαετίες πριν. Πρέπει να αυξηθούν σημαντικά, ιδίως στις διαδικασίες στις οποίες τα γραμμάτια είναι τόσο χαμηλά, ώστε συχνά να αναρωτιόμαστε αν έχει νόημα να αναλάβουμε την αντίστοιχη υπόθεση. Οι νέες αμοιβές πρέπει να συνδέονται με τον ελάχιστο τεκμαιρόμενο χρόνο απασχόλησης για τη σύνταξη των δικογράφων, με βάση τη χρονοχρέωση, και το σύνολο των γραμματίων να κατηγοριοποιηθούν με βάση τις ώρες τεκμαιρόμενης απασχόλησης. Με αυτόν τον τρόπο η χρονοχρέωση και θεσμικά πλέον θα αποτελούσε θεμέλιο λίθο προσδιορισμού της δικηγορικής αμοιβής. Η νομοθέτηση ελάχιστων δικηγορικών αμοιβών, σε συνδυασμό με την αύξησή τους, δεν είναι μόνο προς το συμφέρον των δικηγόρων αφού οδηγεί συνολικά τις αμοιβές μας προς τα πάνω. Είναι και προς το συμφέρον του Κράτους αφού αφενός περιορίζει τη δυνατότητα μαύρου χρήματος και αφετέρου από τις παρακρατήσεις αυξάνονται και τα έσοδα του δημοσίου ταμείου. Αυτή είναι η λύση για την αύξηση των εσόδων του δικηγόρου, όχι η αντιμετώπισή του από την πολιτική εξουσία ως κατά τεκμήριο προνομιούχου και φοροφυγά.

Συγχρόνως, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η κατοχύρωση ελάχιστων αμοιβών για τους συνεργάτες δικηγόρους που παρέχουν τις υπηρεσίες τους στα γραφεία άλλων δικηγόρων – δικηγορικών εταιρειών θα συνδέεται με εύλογο χρόνο απασχόλησης, όχι με εξαντλητικά ωράρια, που δεν επιτρέπουν την ανάπτυξη προσωπικής και οικογενειακής ζωής.

Στο πλαίσιο διασφάλισης των αμοιβών θα αναλάβουμε και κάθε αναγκαία πρωτοβουλία για τη συνολική αντιμετώπιση του προβλήματος με τις καθυστερήσεις πληρωμών στις υποθέσεις Νομικής Βοήθειας.

9. Τι μπορείτε να κάνετε για τις ασφαλιστικές εισφορές;

Οι δυσβάσταχτες ασφαλιστικές εισφορές αποτελούν το σοβαρότερο πρόβλημα επιβίωσης του μέσου δικηγόρου – περισσότερο και από το φορολογικό. Είναι αδιανόητο ένας δικηγόρος, ακόμα και με μηδενικά εισοδήματα, να υποχρεούται σε ελάχιστη καταβολή ασφαλιστικών εισφορών σχεδόν 3.500 ευρώ / χρόνο (1^η ασφαλιστική κατηγορία = 288 ευρώ / μήνα) και να κινδυνεύει μάλιστα ακόμα και με αναγκαστική εκτέλεση μετά από διαβίβαση των οφειλών στο ΚΕΑΟ. Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών είναι αυτό που οδηγεί τους πιο αδύναμους στην έξοδο από το επάγγελμα. Οι ευθύνες της απερχόμενης διοίκησης του ΔΣΑ είναι τεράστιες, καθώς ουσιαστικά αποδέχθηκε αμαχητί το νέο ασφαλιστικό σύστημα. Αντιθέτως, οι ίδιοι άνθρωποι είχαν οδηγήσει το δικηγορικό σώμα στην πολύμηνη -αυτοκαταστροφική για τον κλάδο- αποχή την περίοδο 2015-2016 απέναντι στο τότε ασφαλιστικό σύστημα που ναι μεν αύξανε υπερβολικά τις εισφορές στα μεγάλα εισοδήματα, αλλά που εκ του αποτελέσματος μείωσε τις εισφορές για το 80% των δικηγόρων με τα χαμηλότερα εισοδήματα. Ο καθένας ας βγάλει τα συμπεράσματά του...

Εμείς δεν θα πούμε ψέματα στους συναδέλφους ενόψει εκλογών. Δεδομένης της πρόσφατης ψήφισης του νέου ασφαλιστικού συστήματος, συνειδητοποιούμε ότι δεν θα είναι καθόλου εύκολο να πείσουμε την κυβέρνηση για την ανάγκη συνολικού εξορθολογισμού του. Θα παλέψουμε, ωστόσο, σε συνεργασία και με τους εκπροσώπους των άλλων επιστημονικών φορέων, ώστε να υπάρξουν επιμέρους ευνοϊκές ρυθμίσεις, τουλάχιστον για τους επιστήμονες – ελεύθερους επαγγελματίες με ετήσιο εισόδημα μέχρι 12.000 ευρώ, με την πεποίθηση ότι οι ασφαλιστικές εισφορές δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να υπερβαίνουν το 30% του ετήσιου εισοδήματος, ώστε να διασφαλίζεται για όλους μια ελάχιστη αξιοπρεπή διαβίωση.

10. Πώς θα αντιμετωπίσετε το τέλος επιτηδεύματος;

Το τέλος επιτηδεύματος πρέπει να καταργηθεί. Άμεσα και συνολικά. Ως προς αυτό η θέση μας είναι απόλυτη και χωρίς αστερίσκους. Αν και -εν μέσω οικονομικής κρίσης- η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας έκρινε την επιβολή του συνταγματικώς ανεκτή, δεν νοείται «κεφαλικός φόρος», μη συναρτώμενος με συγκεκριμένο εισόδημα, περιουσία, δαπάνες ή συναλλαγές, όπως επιτάσσει το άρθρο 78 παρ. 1 του Συντάγματος, αλλά μόνο προς την ιδιότητα του δικηγόρου ως ελεύθερου επαγγελματία. Θα εξαντλήσουμε κάθε δυνατότητα πίεσης προς κάθε κατεύθυνση, αναδεικνύοντας το ζήτημα σε κάθε ευκαιρία, μέχρι να πειστεί η κυβέρνηση να το καταργήσει.

11. Μπορούμε να ελπίζουμε σε μια ευνοϊκότερη φορολογική μεταχείριση;

Αν ο Σύλλογος δεν μπορεί να πείσει για τα αυτονόητα, όπως η κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος, πώς θα πετύχει μια συνολική μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος, όπως πολλοί υποψήφιοι συνηθίζουν να «υπόσχονται» κάθε φορά που έχουμε εκλογές; Είναι τουλάχιστον ουτοπικό να πιστεύουμε ότι θα νομοθετηθεί ένα ειδικό φορολογικό σύστημα αποκλειστικά για δικηγόρους. Χρειάζονται κοινές πρωτοβουλίες με τους εκπροσώπους όλων των επιστημονικών κλάδων, ώστε να επεξεργαστούμε μαζί μια σοβαρή πρόταση για ένα φορολογικό σύστημα που θα ανταποκρίνεται στη φύση και το χαρακτήρα μας ως επιστημόνων, που τελούμε υπό ουσιαδώς διαφορετικές συνθήκες σε σχέση με τους άλλους ελεύθερους επαγγελματίες.

12. ...και με την επιβολή ΦΠΑ στις δικηγορικές υπηρεσίες;

Κάθε φορά που πλησιάζουν εκλογές στο ΔΣΑ, διάφοροι υποψήφιοι επαναλαμβάνουν ανέξοδες υποσχέσεις για την κατάργηση του ΦΠΑ. Η αλήθεια είναι ότι ο ΦΠΑ, άπαξ και επιβλήθηκε στις δικηγορικές υπηρεσίες, σύμφωνα με τα άρθρα 371 και 375 της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ δεν επιτρέπεται γενικά η κατάργησή του. Αν θέλουμε λοιπόν να πετύχουμε οτιδήποτε έχει να κάνει με το ΦΠΑ, πρέπει τα αιτήματά μας να είναι σοβαρά και λογικά. Έτσι λοιπόν εμείς θα διεκδικήσουμε: α) υπαγωγή των δικηγορικών υπηρεσιών σε πρώτη φάση στο μειωμένο ΦΠΑ (13%), β) επέκταση της δυνατότητας απαλλαγής από το ΦΠΑ για εισοδήματα έως 25.000 ευρώ, όπως έχει άλλωστε εξαγγελθεί στο παρελθόν, γ) απαλλαγή από το ΦΠΑ συγκεκριμένων κατηγοριών νομικών υπηρεσιών, οι οποίες τελούν υπό ειδικές συνθήκες, όπως είναι οι υποθέσεις Νομικής Βοήθειας. Με αυτόν τον τρόπο, ναι μεν δεν καταργούμε ευθέως το ΦΠΑ στις δικηγορικές υπηρεσίες, αλλά οδηγούμαστε στο ίδιο αποτέλεσμα για το 90% των συναδέλφων με τα χαμηλότερα εισοδήματα.

Γ) ΟΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΝ

13. Πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν οι **διακρίσεις στους χώρους απασχόλησης;**

Κάθε διάκριση με βάση το φύλο, τις πεποιθήσεις, την αναπηρία, το σεξουαλικό προσανατολισμό, την οικογενειακή κατάσταση ή οποιοδήποτε άλλο απαγορευμένο κριτήριο πρέπει να θεωρείται βαρύτατο πειθαρχικό παράπτωμα και να τιμωρείται παραδειγματικά. Φαινόμενα σεξισμού, ρατσισμού, ομοφοβίας, μισαλλοδοξίας και κάθε μορφή βίας, εκφοβισμού, παρενόχλησης ή κακοποίησης προσβάλλουν τον πυρήνα θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τα οποία ο δικηγόρος υποχρεούται να υπερασπίζεται και να προστατεύει. Τα φαινόμενα αυτά πρέπει να καταπολεμώνται όχι μόνο σε επίπεδο δικηγορικών γραφείων – εταιρειών, αλλά και στους χώρους των δικαστηρίων, όπου ιδίως η γυναίκα δικηγόρος γίνεται συχνά θύμα υποτιμητικών – απαξιωτικών συμπεριφορών λόγω του φύλου της από δικαστικούς υπαλλήλους, δικαστές ή ακόμα και από δικηγόρους. Επεξεργαζόμαστε ένα νέο θεσμικό πλαίσιο που θα ενθαρρύνει τις καταγγελίες αυτών των περιστατικών στους χώρους απασχόλησης. Ο Σύλλογος μας έχει θεσμικό καθήκον να παρεμβαίνει -και θα παρεμβαίνει- σε κάθε δίκη υπέρ των συναδέλφων – θυμάτων τέτοιων συμπεριφορών.

14. Πώς μπορούν να στηριχθούν στην πράξη η **μητέρα** και ο **πατέρας δικηγόρος;**

Η στήριξη της μητέρας και του πατέρα δικηγόρου πρέπει να αποτελέσει πρώτη προτεραιότητα. Η ανάγκη ουσιαστικής στήριξης υπερβαίνει το πλαίσιο της συναδελφικής αλληλεγγύης καθώς συνδέεται αναπόσπαστα και με το μείζον εθνικό πρόβλημα υπογεννητικότητας που αντιμετωπίζει η Χώρα. Γι' αυτό επιζητούμε την έμπρακτη ενθάρρυνση των συναδέλφων να αποκτούν παιδιά, ξεκινώντας με την παροχή των ακόλουθων κινήτρων:

α) Απαλλαγή της μητέρας και του πατέρα δικηγόρου, με ετήσιο ατομικό εισόδημα χαμηλότερο των 12.000 ευρώ (προσαυξανόμενο κατά 1.200 ευρώ για κάθε τέκνο), από την ετήσια εισφορά στο Σύλλογο για τα πρώτα 3 έτη.

β) Μείωση των ασφαλιστικών εισφορών για τα πρώτα 3 έτη, ανάλογα με το ετήσιο ατομικό εισόδημα της μητέρας ή του πατέρα δικηγόρου.

γ) Καταβολή ειδικού επιδόματος ανατροφής τέκνου, σε όλες τις μητέρες και τους πατέρες δικηγόρους με ετήσιο ατομικό εισόδημα χαμηλότερο των 12.000 ευρώ (προσαυξανόμενο κατά 1.200 ευρώ για κάθε τέκνο), για τα πρώτα 3 έτη.

δ) Επιδότηση από το ΔΣΑ των θέσεων σε βρεφονηπιακούς σταθμούς για όλες τις μητέρες και τους πατέρες δικηγόρους με ετήσιο ατομικό εισόδημα χαμηλότερο των 12.000 ευρώ (προσαυξανόμενο κατά 1.200 ευρώ για κάθε τέκνο), στις περιπτώσεις που δεν επαρκούν οι θέσεις του Βρεφονηπιακού Σταθμού «Θέμιδα» και δεν προβλέπεται δυνατότητα επιδότησης από άλλο κρατικό πρόγραμμα.

15. Πώς μπορούν να στηριχθούν στην πράξη οι **συνάδελφοι με αναπηρίες;**

Ο Σύλλογός μας πρέπει να στέκεται δίπλα στους συναδέλφους που τον χρειάζονται περισσότερο, με στόχο τη διασφάλιση ίσων ευκαιριών για όλους στην άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος. Το ελάχιστο που θα κάνουμε για τους συναδέλφους με αναπηρίες είναι η επιδότηση των σχετικών βοηθημάτων, εξαρτημάτων, μηχανημάτων, κ.λπ., που δεν καλύπτονται από τα ασφαλιστικά ταμεία.

Ένας ακόμα τρόπος έμπρακτης στήριξης είναι η αναγνώριση προτεραιότητας στις διαδικασίες διορισμού δικηγόρων που χειρίζεται ο Σύλλογος (π.χ. αρχαιρεσίες σωματείων, νομική βοήθεια).

Αλλά το πιο σημαντικό είναι να γίνουν άμεσα οι απαραίτητες παρεμβάσεις σε επίπεδο υποδομών, ώστε να διασφαλιστεί η προσβασιμότητα των συναδέλφων με αναπηρίες σε όλες τις υπηρεσίες του Συλλόγου και των Δικαστηρίων. Είναι αδιανόητο να διατυπώνονται ακόμα και σήμερα ντροπιαστικές απόψεις από παλαιούς συνδικαλιστές του κλάδου ότι η τοποθέτηση των αναγκαίων εξαρτημάτων – μηχανημάτων στο ΔΣΑ θα χαλάσει την αισθητική του κτηρίου!

16. Πώς μπορούν να στηριχθούν στην πράξη οι **νέοι δικηγόροι**;

Αποτελεί προτεραιότητά μας να περιληφθούν στον Κώδικα Δικηγόρων διατάξεις που θα διασφαλίζουν συνθήκες αξιοπρεπούς απασχόλησης και ελάχιστη αμοιβή για τους δικηγόρους που απασχολούνται ως συνεργάτες σε δικηγορικά γραφεία άλλων δικηγόρων ή σε δικηγορικές εταιρείες. Αυτό θα ωφελήσει πρωτίστως τους νέους δικηγόρους, οι οποίοι αποτελούν τα πιο συχνά θύματα εκμετάλλευσης, υπαμειβόμενοι και απασχολούμενοι σε συνθήκες «γαλέρας», τις οποίες συχνά ανέχονται προκειμένου να αποκτήσουν δικηγορική εμπειρία και να μπορέσουν να σταθούν στο επάγγελμα.

Επιπλέον, θα απαλλάξουμε από την υποχρέωση καταβολής ετήσιας εισφοράς στο Σύλλογο τους νέους δικηγόρους (μέχρι 7 έτη δικηγορίας) με ετήσιο εισόδημα χαμηλότερο των 12.000 ευρώ.

Όσον αφορά τις ασφαλιστικές εισφορές, θα επιδιώξουμε, σε συνεργασία με τους εκπροσώπους των άλλων επιστημονικών κλάδων, να μειωθεί περαιτέρω η υποκατώτατη ασφαλιστική κατηγορία στον ΕΦΚΑ για τους νέους επιστήμονες με ετήσιο εισόδημα χαμηλότερο των 12.000 ευρώ.

Οι νέοι δικηγόροι, μαζί με τους συναδέλφους που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (π.χ. πάσχοντες από βαριές ασθένειες, ΑμεΑ) πρέπει να έχουν προτεραιότητα, με βάση γενικά και αντικειμενικά (εισοδηματικά) κριτήρια στις διαδικασίες διορισμού δικηγόρων που χειρίζεται ο Σύλλογος (π.χ. αρχαιρεσίες σωματείων, νομική βοήθεια).

17. Μπορεί ο Σύλλογος να υιοθετήσει το **θεσμό του co-working** για τη στήριξη ιδίως των **νεότερων συναδέλφων**;

Η πρότασή μας είναι ο Σύλλογος να μισθώσει και να εξοπλίσει χώρους γραφείων όπου ιδίως οι νέοι συνάδελφοι οι οποίοι δεν διαθέτουν επαγγελματικό χώρο σε κάποιο κεντρικό σημείο θα μπορούν να δέχονται εκ περιτροπής τους εντολείς τους ή να πραγματοποιούν άλλες δικηγορικές εργασίες. Η εκ περιτροπής χρήση των χώρων από περισσότερους συναδέλφους μπορεί να γίνεται κατόπιν δέσμευσης του αντίστοιχου γραφείου μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας για συγκεκριμένες ώρες. Προς το σκοπό αυτό αναζητούμε κατάλληλους χώρους σε προσιτό κόστος.

18. Τι πρέπει να αλλάξει στο **θεσμό της άσκησης**;

Καταρχάς η άσκηση πρέπει να γίνει ουσιαστικός «θεσμός» για τη μετάβαση από το πανεπιστήμιο στο ακροατήριο και όχι να καταστρατηγείται ως μέσο κάλυψης αναγκών λειτουργίας των δικηγορικών γραφείων. Εισηγούμαστε την τροποποίηση του Κώδικα Δικηγόρων, τουλάχιστον ως προς τα εξής:

- α) Μείωση του υποχρεωτικού χρόνου άσκησης σε 12 μήνες.
- β) 6 μήνες θα γίνονται σε δικηγορικό γραφείο – εταιρεία και 6 μήνες σε δικαστήριο, δίπλα σε δικαστές για την υποβοήθηση του δικαιοδοτικού έργου και όχι σε γραμματείες για την υποκατάσταση της εργασίας των δικαστικών υπαλλήλων.
- γ) Κατάρτιση οδηγού από την Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος με τις ελάχιστες δεξιότητες τις οποίες τα δικηγορικά γραφεία – εταιρείες θα υποχρεούνται να παρέχουν στους ασκούμενους δικηγόρους που απασχολούν.
- δ) Διασφάλιση συνθηκών αξιοπρεπούς απασχόλησης των ασκούμενων δικηγόρων, σε συνδυασμό με απαγόρευση απασχόλησής τους με εργασίες άσχετες με τη δικηγορία.
- ε) Κατοχύρωση ελάχιστης μηνιαίας αμοιβής των ασκούμενων δικηγόρων, προσαυξανόμενης ανάλογα με τα ωράρια που θα συμφωνούν να τηρούν.
- στ) Εποπτεία από ανεξάρτητη επιτροπή του Συλλόγου σε συνεργασία με ειδικό τμήμα του πειθαρχικού συμβουλίου, για τη διασφάλιση της προστασίας των δικαιωμάτων των ασκούμενων δικηγόρων στην πράξη.

Αυτονόητο θεωρούμε ότι οι ασκούμενοι δικηγόροι πρέπει να αποκτήσουν δικαίωμα συμμετοχής στις αρχαιρεσίες του Συλλόγου, ώστε να αναγνωρίζονται ως ισότιμα Μέλη του.

19. Δίνετε προτεραιότητα στους άμισθους ή τους έμμισθους δικηγόρους;

Δεν διαχωρίζουμε τους δικηγόρους σε «μάχιμους» και μη. Ας μην προκαλούμε εμείς οι ίδιοι κοινωνικούς αυτοματισμούς απέναντι στους έμμισθους συναδέλφους μας. Έμμισθος δεν σημαίνει αργόμισθος ή υψηλόμισθος, ιδίως σε μια εποχή που συμβάσεις έμμισθης εντολής γίνονται ακόμα και για μόλις 600 ευρώ το μήνα. Ο δικηγόρος είναι δικηγόρος, χωρίς καμία άλλη προϋπόθεση ή προσδιορισμό. Όλα τα μέλη του Συλλόγου είναι συνάδελφοι, έστω με διαφορετικές επιμέρους προτεραιότητες. Όλες οι κατηγορίες συναδέλφων δικαιούνται ισότιμη εκπροσώπηση για την επίλυση των προβλημάτων που τους απασχολούν.

20. Μπορείτε να κάνετε κάτι για τους συναδέλφους με μπλοκάκι μολονότι οι διατάξεις του εργατικού δικαίου δεν εφαρμόζονται στους δικηγόρους;

Ορθώς οι διατάξεις του εργατικού δικαίου δεν εφαρμόζονται στους δικηγόρους, διότι η λύση δεν είναι η *de iure* υπαλληλοποίηση του δικηγόρου. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι δεν μπορούν να νομοθετηθούν στον Κώδικα Δικηγόρων ειδικές διατάξεις που να διασφαλίζουν την ανεξαρτησία και τις συνθήκες μιας βιώσιμης και αξιοπρεπούς απασχόλησης του δικηγόρου ως ελεύθερου επαγγελματία και αυτό ακριβώς θα επιδιώξουμε. Διότι, σε αντίθετη περίπτωση, καταλήγουμε ο δικηγόρος που παρέχει τις υπηρεσίες του ως συνεργάτης με μπλοκάκι στο γραφείο άλλου δικηγόρου ή δικηγορικής εταιρείας να έχει στην πράξη όλες τις υποχρεώσεις του εργαζομένου και κανένα εργασιακό δικαίωμα! Οι συνάδελφοι με μπλοκάκι δεν μπορεί να στερούνται βασικών δικαιωμάτων που απολαμβάνουν οι συνάδελφοι με έμμισθη εντολή. Αυτό πρέπει να τελειώσει! Όπως κάθε επάγγελμα, η παροχή νομικών υπηρεσιών, σε όλες τις μορφές της, πρέπει να γίνεται με σαφείς και ξεκάθαρους κανόνες που θα διασφαλίζουν ένα περιβάλλον σταθερότητας και ασφάλειας για όλους.

21. Ποιες είναι οι θέσεις σας για τις δικηγορικές εταιρείες;

Στηρίζουμε το θεσμό των συνεργατικών σχημάτων. Σε μια εποχή που η ατομική δικηγορία έχει καταστεί εξαιρετικά δυσβάσταχτη, θα ήταν ευκαίριο όλοι οι συνάδελφοι να μπορούσαν να οργανωθούν επαγγελματικά σε δικές τους δικηγορικές εταιρείες. Ακόμα και η απλή συστέγαση συναδέλφων διευκολύνει σημαντικά την άσκηση του λειτουργήματος (μοίρασμα εξόδων, χειρισμός περισσότερων κατηγοριών υποθέσεων, αλληλοβοήθεια σε καθημερινή βάση). Η δικηγορία είναι φύσει ελεύθερο επάγγελμα. Όλοι οι συνάδελφοι, και ιδίως οι νεότεροι, πρέπει να ενθαρρύνονται να αναζητούν συναδέλφους που εμπιστεύονται και να ιδρύουν νέα δικηγορικά σχήματα. Έτσι χτίζουν τη δική τους σταδιοδρομία, το δικό τους μέλλον, αντί να «υπαλληλοποιούνται» -συχνά υπό άθλιες συνθήκες, με πενιχρές αμοιβές και χωρίς καμία εξέλιξη- ως συνεργάτες άλλων δικηγορικών γραφείων ή εταιρειών. Ο πολλαπλασιασμός των δικηγορικών εταιρειών θα είναι πολλαπλά ωφέλιμος για όλους, συμβάλλοντας και στην αποσυγκέντρωση της δικηγορικής ύλης από τις λίγες μεγάλες δικηγορικές εταιρείες που υφίστανται μέχρι σήμερα. Προς την κατεύθυνση αυτή:

- α) Ο Σύλλογος πρέπει να διοργανώνει τακτικούς κύκλους σεμιναρίων και να εκδώσει σχετικούς οδηγούς σχετικά με τη διαδικασία ίδρυσης και λειτουργίας μιας δικηγορικής εταιρείας.
- β) Το Κράτος πρέπει να προβλέψει ισχυρά κίνητρα για την ίδρυση δικηγορικών εταιρειών, όπως ήταν για παράδειγμα η ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση τα πρώτα χρόνια εισαγωγής του θεσμού.
- γ) Όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς πρέπει να αναζητήσουμε δυνατότητες επιδότησης των νέων δικηγόρων, είτε μέσω ΕΣΠΑ είτε από τον κρατικό προϋπολογισμό, για την ίδρυση, τον υλικοτεχνικό εξοπλισμό και την έναρξη λειτουργίας νέων δικηγορικών εταιρειών.
- δ) Ο Κώδικας Δικηγόρων πρέπει να αναμορφωθεί ώστε: 1) Να αποσαφηνιστεί το πλαίσιο συνεργασίας των δικηγορικών εταιρειών με τους συνεργάτες δικηγόρους και τους ασκούμενους δικηγόρους, ιδίως ως προς τη φορολογική και ασφαλιστική τους αντιμετώπιση. 2) Να διευκολυνθεί η δυνατότητα μετασχηματισμού των δικηγορικών εταιρειών (συγχωνεύσεις – διασπάσεις) στις περιπτώσεις όπου σήμερα απαιτείται λύση και επανίδρυσή τους.

Ακατανόητη είναι η μη αναγραφή της επωνυμίας της δικηγορικής εταιρείας στις δικαστικές αποφάσεις, τη στιγμή που ο εντολέας απευθύνεται συνολικά στην εταιρεία για το χειρισμό της υπόθεσής του και όχι σε κάποιον εταίρο ατομικά.

Δ) ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΑΣ ΣΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

22. Τι θα κάνετε για την εξυπηρέτηση των δικηγόρων στις δικαστικές και δημόσιες υπηρεσίες;

Σύμφωνα με το άρθρο 34 του Κώδικα Δικηγόρων, ο δικηγόρος απολαμβάνει σεβασμού και τιμή, όχι μόνο από τους δικαστικούς λειτουργούς, αλλά και στο πλαίσιο της δημόσιας διοίκησης. Ορίζεται μάλιστα ότι η είσοδος στις δημόσιες υπηρεσίες επιτρέπεται ελεύθερα στους δικηγόρους με επίδειξη της επαγγελματικής τους ταυτότητας, κάθε εργάσιμη ημέρα και ώρα χωρίς κανένα χρονικό ή άλλο περιορισμό. Οι ρυθμίσεις αυτές νομιμοποιούν την παρέμβαση του Συλλόγου απέναντι σε οποιαδήποτε δικαστική ή δημόσια υπηρεσία όταν διαπιστώνεται ότι η αντιμετώπιση του δικηγόρου δεν ανταποκρίνεται στο λειτούργημά του. Δεν θα ήταν υπερβολή να πούμε ότι ο τρόπος που απευθύνονται στους δικηγόρους συγκεκριμένοι δικαστικοί υπάλληλοι ή ακόμα και δικαστές που απαξιώνουν τους δικηγόρους ακόμα και ενώπιον των εντολέων τους, συνιστά από μόνος του βαρύ πειθαρχικό παράπτωμα! Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δημόσιοι υπάλληλοι οφείλουν έτσι κι αλλιώς να συμπεριφέρονται με σεβασμό προς όλους τους πολίτες, η ειδική διάταξη στον Κώδικα Δικηγόρων έχει την έννοια της ιδιαίτερης -αυξημένης- προσοχής και ευγένειας που υποχρεούνται να επιδεικνύουν όλοι οι δικαστικοί και δημόσιοι υπάλληλοι και λειτουργοί όταν εμφανίζεται ενώπιον τους ο δικηγόρος! Δεν γίνεται να διατυπώνονται καταγγελίες για απαξιώτικη αντιμετώπιση των δικηγόρων σε δικαστήρια, υποθηκοφυλακεία – κτηματολογικά γραφεία, υπηρεσίες ασύλου ή σε πάσης φύσεως δημόσιες υπηρεσίες και ο Σύλλογος να τις αγνοεί! Προς το σκοπό αυτό θα δημιουργήσουμε ένα ειδικό τμήμα στο Σύλλογο, υπαγόμενο απευθείας στον Πρόεδρο, με αρμοδιότητα τη λήψη και επεξεργασία αιτημάτων, αναφορών, καταγγελιών και παραπόνων για συγκεκριμένα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο δικηγόρος κατά την άσκηση του λειτουργήματος, ώστε ο Σύλλογος να παρεμβαίνει άμεσα για την επίλυσή τους.

Επιπλέον θα επιδιώξουμε να κατοχυρωθεί στον Κώδικα Δικηγόρων η εξυπηρέτηση του δικηγόρου κατά προτεραιότητα ενώπιον κάθε δημόσιας αρχής. Χωρίς μάλιστα να απαιτείται «ραντεβού», το οποίο σε κάποιες υπηρεσίες κλείνεται ακόμα και μετά από μήνες! Η εξέλιξη αυτή δεν θα συμβάλει μόνο στη βελτίωση της επαγγελματικής καθημερινότητας, ώστε να μη χάνουμε χρόνο αναμονής σε ατελείωτες ουρές, αλλά θα ενθαρρύνει και τους πολίτες να εκπροσωπούνται από δικηγόρο στις πιο σημαντικές διαδικασίες ενώπιον των δημοσίων αρχών. Με την πρόοδο μάλιστα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης πρέπει ο δικηγόρος να μπορεί να διεκπεραιώνει ηλεκτρονικά τις διαδικαστικές πράξεις που απαιτούνται στο πλαίσιο της εκπροσώπησης των εντολέων του ενώπιον της διοίκησης και ομοίως να εξυπηρετείται κατά προτεραιότητα, ώστε να γλιτώνει πολύτιμο χρόνο από άσκοπες και επαναλαμβανόμενες μετακινήσεις.

Ειδικά για την εξυπηρέτηση στον ΕΦΚΑ, θα επιδιώξουμε σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, την καθιέρωση συγκεκριμένων υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση των δικηγόρων, με τις οποίες οι συνάδελφοι θα μπορούν να επικοινωνούν σε τηλέφωνα τα οποία θα απαντώνται και όπου θα μπορούν να προσέρχονται με φυσική παρουσία για την άμεση επίλυση όλων των ζητημάτων κοινωνικής ασφάλισης που δεν μπορούν να επιλυθούν ηλεκτρονικά.

23. Τι θα κάνετε για τη βελτίωση των συνθηκών απονομής της Δικαιοσύνης;

Καταρχάς θεωρούμε δεδομένο ότι οι υπηρεσίες των δικαστηρίων, ακόμα και με την υπάρχουσα στελέχωσή τους, μπορούν να διεκπεραιώνουν πολύ μεγαλύτερο αριθμό διαδικαστικών πράξεων από αυτόν τον οποίο διεκπεραιώνουν σήμερα. Όσοι συνάδελφοι ασκούμε δικηγορία ήδη από την προ κρίσης εποχή, θυμόμαστε ότι υπήρχαν πολλαπλάσιες καταθέσεις δικογράφων σε καθημερινή βάση, με πολύ μικρότερες ουρές και χωρίς να δίνεται η εντύπωση ότι το Πρωτοδικείο Αθηνών υπολειπούν.

Αποτελεί τεράστια ήττα του Συλλόγου ότι οι δικαστές, μέσω των συμβουλίων διοίκησης των δικαστηρίων, συχνά επιλέγουν να συντάσσονται με την επιχειρηματολογία των δικαστικών υπαλλήλων αντί να δίνουν προτεραιότητα στην ανάγκη εξυπηρέτησης των δικηγόρων ως συλλειτουργών στην απονομή της Δικαιοσύνης. Εμείς θα επιδιώξουμε την αποκατάσταση των σχέσεων με τους εκπροσώπους του δικαστικού σώματος, ώστε δικηγόροι και δικαστές αφενός να συμφωνήσουμε στη λήψη συγκεκριμένων μέτρων για την καλή λειτουργία των δικαστηρίων (π.χ. επέκταση του ωραρίου λειτουργίας των γραμματειών τουλάχιστον μέχρι τις 15:00) και αφετέρου να επεξεργαστούμε και να υποβάλουμε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης κοινές προτάσεις για τη βελτίωση της απονομής της δικαιοσύνης σε όλους τους τομείς. Και βεβαίως θα αγωνιστούμε για την αυστηρή εφαρμογή της αξιολόγησης των δικαστικών υπαλλήλων στην πράξη, όπως άλλωστε προβλέπει ο νέος Κώδικας Δικαστικών Υπαλλήλων.

Επιπλέον, θα επιδιώξουμε, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Δικαιοσύνης, την άμεση κάλυψη των κενών θέσεων δικαστικών υπαλλήλων, ώστε να εκλείψει κάθε επιχείρημα περί δήθεν αδυναμίας εξυπηρέτησης των συναδέλφων από τις γραμματείες των δικαστηρίων και να δοθεί τέλος στην επονειδιστή εκ περιτροπής κατάθεση δικογράφων με λήγοντα γραμματίου ή αριθμού μητρώου. Ιδίως η κατάθεση με λήγοντα γραμματίου πρέπει να αποτελεί σύλληψη κάποιου παράξενου νου, αφού αντιμετωπίζει την ημερομηνία κατάθεσης του δικογράφου με όρους παιχνιδιού «τζόκερ», με ό,τι αυτό συνεπάγεται και για την οργάνωση του καθημερινού προγράμματος του δικηγόρου. Για έναν συνάδελφο που έχει να καταθέσει δύο δικόγραφα, οι πιθανότητες να αναγκαστεί να προσέλθει δύο διαφορετικές ημέρες στο κτήριο 2 του Πρωτοδικείου Αθηνών είναι 90% (με όρους «τζόκερ» και τυχερούς αριθμούς 0-9).

Όσον αφορά στους χώρους των δικαστηρίων, θα παλέψουμε ώστε τα έσοδα του Ταμείου Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτηρίων να αξιοποιηθούν επιτέλους για το σκοπό για τον οποίο συλλέγονται. Ο χώρος της πρώην Σχολής Ευελπίδων είναι συνολικά ακατάλληλος από κάθε άποψη για τη στέγαση του Πρωτοδικείου Αθηνών. Είναι μάλιστα τέτοιες οι υποδομές του, ώστε όπως μας εξηγούν και οι μηχανικοί που συμβουλευθήκαμε, πρακτικά δεν επιδέχεται ουσιαστικές βελτιώσεις. Αυτό βέβαια δεν δικαιολογεί τις απαράδεκτες βιοτικές συνθήκες, την έλλειψη καθαριότητας και τη γενικότερη κατάσταση διάλυσης που επικρατεί, τα οποία δεσμευόμαστε να αντιμετωπίσουμε άμεσα. Σε κάθε περίπτωση, το Πρωτοδικείο Αθηνών πρέπει να μεταφερθεί σε ενιαίο χώρο, ο οποίος, αν δεν μπορεί να βρεθεί, πρέπει να ανεγερθεί ειδικά για αυτό το σκοπό.

Άλλο ζήτημα που μπορεί και πρέπει να αντιμετωπιστεί άμεσα είναι το οξύτατο πρόβλημα της στάθμευσης. Σε πρώτη φάση θα επιδιώξουμε την άμεση αξιοποίηση του υπόγειου πάρκινγκ 2.500 θέσεων στο Εφετείο Αθηνών, που θα μπορεί να εξυπηρετεί το σύνολο των συναδέλφων οι οποίοι μεταβαίνουν καθημερινά στον Άρειο Πάγο, το Εφετείο και το Ειρηνοδικείο Αθηνών.

Εξυπακούεται πάντως ότι όλα αυτά τα προβλήματα θα περιοριστούν σημαντικά με την ψηφιακή ολοκλήρωση των διαδικασιών απονομής της δικαιοσύνης, μολονότι μέχρι σήμερα η ηλεκτρονική κατάθεση δικογράφων συχνά εμφανίζει προβλήματα, ενώ δεν είναι λίγες οι φορές που «κολλάει» ακόμα και το σύστημα έκδοσης των γραμματίων, όταν π.χ. στις ΗΠΑ μέχρι και ακροαματικές διαδικασίες διεξάγονται μέσω του διαδικτύου. Επίσης, πρέπει να επεκταθεί ο χρόνος ισχύος των ψηφιακών υπογραφών, ώστε να μην απαιτείται τόσο συχνή ανανέωσή τους που συνεπάγεται ταλαιπωρία και κόστος για τους συναδέλφους. Στόχος μας είναι η ταχεία προώθηση και επέκταση της Ηλεκτρονικής Δικαιοσύνης σε όλες τις διαδικασίες ενώπιον όλων των Δικαστηρίων της Χώρας και δεσμευόμαστε να συμβάλουμε με όλες μας τις δυνάμεις προς την κατεύθυνση αυτή.

Ε) Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ

24. Πώς θα αντιμετωπίζετε τα μέλη του Συλλόγου;

Οι πόρτες του γραφείου του Προέδρου του ΔΣΑ θα είναι πάντα ανοιχτές για όλους τους συναδέλφους, όχι μόνο για φίλους και γνωστούς.

Όποιος συνάδελφος διαθέτει εξειδικευμένες γνώσεις ή εμπειρία και επιθυμεί να προσφέρει σε αντίστοιχες Επιτροπές και Ομάδες Εργασίας του Συλλόγου, θα μπορεί να συμμετέχει σε αυτές.

Ο Σύλλογος ανήκει στα μέλη του. Δεν είναι δυνατόν το ΔΣ του ΔΣΑ να λαμβάνει κρίσιμες αποφάσεις, π.χ. για τη λειτουργία των Δικαστηρίων, ερήμην και σε βάρος των συναδέλφων! Πρωταρχική υποχρέωση της διοίκησης του Συλλόγου είναι να αφουγκράζεται σε καθημερινή βάση τα μέλη του.

Όλα τα μέλη του Συλλόγου δικαιούνται ισότιμη συμμετοχή σε όλες τις πρωτοβουλίες, τις δραστηριότητες, τα έργα και τις δράσεις του Συλλόγου. Φαινόμενα όπως αυτά που συνέβησαν με τους διορισμούς στις αρχαιρεσίες των σωματείων δεν πρέπει να επιτρέψουμε να επαναληφθούν ποτέ!

25. Τι θα αλλάξετε στην καθημερινή λειτουργία του Συλλόγου;

Καταρχάς πρέπει να προχωρήσει και να ολοκληρωθεί η ψηφιοποίηση όλων των υπηρεσιών μας. Επ' αυτού δεν χρειάζεται περισσότερη συζήτηση.

Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που η λειτουργία του ΔΣΑ θυμίζει δημόσια υπηρεσία. Ένα από τα πιο συχνά παράπονα των συναδέλφων είναι ότι δεν μπορούν να λάβουν σαφείς απαντήσεις ακόμα και σε απλά ερωτήματα που θέτουν στις αρμόδιες υπηρεσίες του Συλλόγου, με αποτέλεσμα να αναγκάζονται να αναζητούν πληροφορίες ακόμα και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Δεν φταίνε βέβαια οι απλοί υπάλληλοι του Συλλόγου αν δεν λαμβάνουν σαφείς οδηγίες, κατευθύνσεις και διευκρινίσεις από τη διοίκηση για τον τρόπο επίλυσης των ζητημάτων που ανακύπτουν κάθε φορά. Δεν φταίει η Νομική Υπηρεσία του Συλλόγου, αν δεν έχει στελεχωθεί με τον αναγκαίο αριθμό συνεργατών και δεν έχει λάβει εντολή να απαντά σε όλα τα ερωτήματα που θέτουν οι συνάδελφοι.

Άλλο, εξίσου συχνό παράπονο είναι ότι σε συγκεκριμένα τμήματα δεν απαντούν στα τηλέφωνα ή στα e-mails, με αποτέλεσμα ακόμα μέσα στην πανδημία να αναγκάζονται οι συνάδελφοι να προσέρχονται με φυσική παρουσία στο κτήριο του Συλλόγου.

Στο ερώτημα αν πρέπει ο Σύλλογος να δημιουργήσει ένα νέο «Κέντρο Εξυπηρέτησης Δικηγόρων», η απάντηση είναι ότι ολόκληρος ο Σύλλογος, όλα τα τμήματα και οι υπηρεσίες του, πρέπει να έχουν πρώτα και πάνω απ' όλα αυτό το χαρακτήρα. Και αυτό ακριβώς θα κάνουμε!

Όχι μόνο η διοίκηση αλλά συνολικά ο Σύλλογος πρέπει να είναι έμπρακτα δίπλα στο δικηγόρο. Είναι στο χέρι μας να το κάνουμε πράξη.

26. Τι θα εισφέρετε στη θεσμική λειτουργία του Συλλόγου;

Διαφάνεια και λογοδοσία. Από τη δυνατότητα όλων των μελών του Συλλόγου να έχουν πρόσβαση στα πρακτικά των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου μέχρι την ανάρτηση στο διαδίκτυο όλων των πράξεων οικονομικού χαρακτήρα, ώστε να γνωρίζουν οι συνάδελφοι κάθε δαπάνη του Συλλόγου και το σκοπό για τον οποίο γίνεται. Αυτό μπορεί να γίνει πράξη με το σχεδιασμό και την υλοποίηση μιας ειδικότερης ενότητας («Διαύγεια Δικηγόρων») στην ιστοσελίδα του ΔΣΑ.

27. Πώς θα χειριστείτε τις λειτουργικές δαπάνες του Συλλόγου;

Στόχος μας είναι η μείωση των λειτουργικών δαπανών σε βάθος χρόνου με την ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών και η διαμόρφωση ενός πιο αποδοτικού και αποτελεσματικού οργανογράμματος, με παροχή περισσότερων και ποιοτικότερων υπηρεσιών στο δικηγόρο σε χαμηλότερο κόστος. Το σύστημα έκδοσης των γραμματίων προείσπραξης πρέπει να απλοποιηθεί και να αυτοματοποιηθεί πλήρως, ώστε να μην απαιτείται απασχόληση υπαλλήλων του Συλλόγου στα δικαστήρια για αυτό το σκοπό.

Επιπλέον το σύνολο των επιχορηγήσεων θα πρέπει να επανεξεταστεί με κριτήριο τη δημιουργία υπεραξίας υπέρ του μέσου δικηγόρου και ανάδειξης του Συλλόγου ως επιστημονικού φορέα.

28. Είναι εφικτό να μειωθεί η ετήσια εισφορά;

Η δραστική μείωση των μη αναγκαίων λειτουργικών δαπανών του Συλλόγου αποτελεί προϋπόθεση ώστε να μειωθούν αντιστοίχως και οι υποχρεώσεις των συναδέλφων προς το Σύλλογο. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζουμε τη μείωση της ετήσιας εισφοράς με προτεραιότητα στους νέους δικηγόρους και πάντα σε συνάρτηση με εισοδηματικά κριτήρια. Αυτονοήτως θα υπάρχει απαλλαγή από την ετήσια εισφορά για όλους σε περιόδους εκτάκτων συνθηκών, για παράδειγμα όταν δεν είναι δυνατή η άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος, όπως συνέβη στις περιόδους lockdown λόγω της πανδημίας.

29. Πώς θα διασφαλίσετε την τήρηση της δικηγορικής δεοντολογίας στην πράξη;

Θα προωθήσουμε την αλλαγή των διατάξεων του Κώδικα Δικηγόρων και την επιτάχυνση της λειτουργίας των πειθαρχικών συμβουλίων, ώστε αφενός να μην ταλαιπωρούνται άσκοπα οι αθώοι με προδήλως αβάσιμες αναφορές, οι οποίες θα τίθενται κατευθείαν στο αρχείο, και αφετέρου να τιμωρούνται παραδειγματικά εκείνοι που διαπράττουν βαρύτατες παραβιάσεις του Κώδικα Δικηγόρων και του Κώδικα Δεοντολογίας Δικηγορικού Λειτουργήματος, ταλαιπωρούν άλλους συναδέλφους και μας εκθέτουν συστηματικά ενώπιον της δικαιοσύνης ή και ενώπιον ολόκληρης της κοινωνίας. Συμμετοχή δικηγόρων σε «τηλεδίκες» με περιφρόνηση του τεκμηρίου της αθωότητας, εκμετάλλευση της σύγχυσης που επικρατεί σε συγκεκριμένη μερίδα του πληθυσμού προς άγρα πελατών, διέγερση μίσους με υποκίνηση διακρίσεων, εχθρότητας ή βίας σε βάρος προσώπων ή κοινωνικών ομάδων, θα συνεπάγεται την παύση τους από το δικηγορικό λειτούργημα. Προς το σκοπό αυτό, τα πειθαρχικά συμβούλια θα λειτουργούν με κανόνες που προσιδιάζουν σε Ανεξάρτητες Αρχές, ώστε να είναι απαλλαγμένα από κάθε άμεση ή έμμεση επιρροή της εκάστοτε ηγεσίας των Δικηγορικών Συλλόγων.

30. Πώς μπορεί να βελτιωθεί η Βιβλιοθήκη του Συλλόγου;

Η Βιβλιοθήκη του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών αποτελεί, από άποψη περιεχομένου, μία από τις καλύτερες νομικές βιβλιοθήκες όχι μόνο της Ελλάδας, αλλά και συνολικά των Βαλκανίων. Αδικείται, ωστόσο, από τις περιορισμένες υποδομές, οι οποίες μάλιστα λόγω της πανδημίας επιτρέπουν σήμερα την παρουσία περιορισμένου αριθμού συναδέλφων για ελάχιστο χρονικό διάστημα. Προκειμένου η Βιβλιοθήκη μας να αναδειχθεί σε κέντρο νομικής ενημέρωσης για όλα τα μέλη του Συλλόγου μας, αν όχι για όλο το νομικό κόσμο συνολικά, χρειάζεται συνολική ψηφιοποίηση του περιεχομένου της, μεταφορά σε πολύ μεγαλύτερο χώρο, διαρκή εμπλουτισμό με νέα επιστημονικά έργα και περιοδικά, καθώς και ηλεκτρονική συνδρομή στις κυριότερες -ελληνικές και ξένες- νομικές βάσεις δεδομένων. Επιπλέον, ο νομικός επιστήμονας χρειάζεται πρόσβαση στη Βιβλιοθήκη του Συλλόγου συχνά εκτός των συνήθων ωραρίων λειτουργίας του Συλλόγου. Όπως συμβαίνει με πολλές μεγάλες βιβλιοθήκες του εξωτερικού, θα επιδιώξουμε η Βιβλιοθήκη μας να λειτουργεί αδιαλείπτως, σε 24ωρη βάση, όσο φιλόδοξο κι αν ακούγεται αυτό.

31. Τι μπορεί να κάνει ο Σύλλογος για την επιμόρφωση των δικηγόρων;

Σε σχέση με τις εκπαιδευτικές δυνατότητες που διαθέτει ο Σύλλογός μας, ακόμα και με απλή αξιοποίηση των μελών του που έχουν τη διάθεση να προσφέρουν, ο ρόλος του στην επιμόρφωση του μέσου δικηγόρου είναι σήμερα εξαιρετικά περιορισμένος, με περιστασιακή διοργάνωση σεμιναρίων, συνήθως όταν εμφανίζεται κάποιος ενδιαφερόμενος εισηγητής.

Ο ΔΣΑ πρέπει να αποκτήσει το δικό του «Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης» για τη συνολική και διαρκή επιμόρφωση του δικηγόρου, σε επιστημονικό αλλά και σε επαγγελματικό επίπεδο. Ένας νέος δικηγόρος πρέπει να έχει την ευκαιρία να αποκτή τις απαραίτητες γνώσεις για τον τρόπο χειρισμού των υποθέσεων, την ορθή αντιμετώπιση των εντολών του, τη συνολική οργάνωση και λειτουργία ενός δικηγορικού γραφείου, τη διαδικασία ίδρυσης και λειτουργίας στην πράξη μιας δικηγορικής εταιρείας. Συγχρόνως πρέπει να έχει τη δυνατότητα να επιμορφώνεται άμεσα για όλες τις σημαντικές νομοθετικές αλλαγές στο ουσιαστικό και το δικονομικό δίκαιο που επηρεάζουν την άσκηση της δικηγορίας στην πράξη.

Η ιστορική Αίθουσα Εκδηλώσεων του Συλλόγου μας προφανώς και δεν ανταποκρίνεται από άποψη χωρητικότητας στις ανάγκες επιμόρφωσης των 25.000 δικηγόρων και ασκουμένων δικηγόρων της Αθήνας. Αυτό ωστόσο μπορεί πλέον να γίνει πράξη αφενός μέσω της τηλεκατάρτισης, που δίνει τη δυνατότητα διοργάνωσης σεμιναρίων ανοιχτών και προσβάσιμων σε όλους από το σπίτι ή το γραφείο τους, και αφετέρου με την έκδοση και επικαιροποίηση οδηγιών και βοηθημάτων για όλα τα επιμέρους ζητήματα που σχετίζονται με τη δικηγορική πρακτική.

32. Αναβάθμιση της Τράπεζας Νομικών Πληροφοριών «Ισοκράτης» ή συνδρομές σε ιδιωτικές βάσεις νομικών δεδομένων;

Η αναβάθμιση του «Ισοκράτη», τόσο από άποψη λογισμικού όσο και από άποψη περιεχομένου, θα έπρεπε να είχε προχωρήσει εδώ και πολλά χρόνια. Οι διοικήσεις του ΔΣΑ έχουν τεράστια ευθύνη για το γεγονός ότι σήμερα μια τόσο σπουδαία βάση δεδομένων δεν εμπλουτίζεται όσο θα έπρεπε, ενώ έχει φτάσει στο σημείο να υπολειτουργεί και κάποιες φορές να μη λειτουργεί καθόλου. Τυχόν κατάργηση του «Ισοκράτη» θα οδηγούσε σε de facto μονοπώλιο γνωστής ιδιωτικής βάσης νομικών δεδομένων. Μια τέτοια εξέλιξη θα σήμαινε ότι ένας ιδιωτικός φορέας θα είχε το προνόμιο της κυρίαρχης πληροφόρησης του νομοθέτη, της διοίκησης και του δικαστή για το εκάστοτε ισχύον δίκαιο, σε μια χώρα που δεν διαθέτει επίσημη κωδικοποίηση του δικαίου (π.χ. όπως το γαλλικό *légifrance*), με όλους τους κινδύνους που αυτό συνεπάγεται. Επιπλέον, χωρίς ανταγωνισμό, ο ιδιωτικός φορέας θα μπορούσε να προχωρήσει σε κατακόρυφη αύξηση των τιμών.

33. Πρέπει ο Σύλλογος να παρεμβαίνει στην πολιτική και κοινωνική επικαιρότητα;

Ο πρώτος επιστημονικός Σύλλογος της Χώρας δεν μπορεί να λειτουργεί με όρους μέσων κοινωνικής δικτύωσης, αν θέλουμε η Κοινωνία και η Πολιτεία να αρχίσουν να μας παίρνουν και πάλι στα σοβαρά. Δεν είναι ο ρόλος του Συλλόγου να εμπλέκεται σε πολιτικές και κομματικές διενέξεις ή να παρεμβαίνει ευκαιριακά σε εκκρεμείς δίκες με τρόπο που εκθέτει συλλήβδην το δικηγορικό σώμα.

Οι παρεμβάσεις μας πρέπει να έχουν θεσμικό χαρακτήρα, όπως επιτάσσει ο Κώδικας Δικηγόρων, όταν τίθενται ζητήματα απονομής της δικαιοσύνης, κράτους δικαίου, ανθρωπίνων δικαιωμάτων και συνταγματικών θεσμών. Ιδίως σε θέματα προάσπισης και εμβάθυνσης των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου, ο δικηγόρος πρέπει να είναι ένα βήμα μπροστά από την κοινωνία, όχι ένα βήμα πίσω. Το ίδιο ισχύει -κατά μείζονα λόγο- και για το Σύλλογο που τον εκπροσωπεί.

34. Ποια πρέπει να είναι η στάση του Συλλόγου απέναντι στις νομοθετικές αλλαγές;

Είναι αδιανόητο για τον πρώτο επιστημονικό Σύλλογο της Χώρας να τρέχει μονίμως πίσω από τις εξελίξεις. Ο Σύλλογος πρέπει να συγκροτεί επιστημονικές επιτροπές από μέλη του και να εισηγείται ο ίδιος προτάσεις για τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας, την αντιμετώπιση της πολυνομίας και της κακονομίας και τη βελτίωση της λειτουργίας της δικαιοσύνης. Μέλη του Συλλόγου μας είναι άλλωστε και οι περισσότεροι νομικοί που προετοιμάζουν τα νομοσχέδια της εκάστοτε κυβέρνησης. Δεν μπορεί ο πρώτος επιστημονικός Σύλλογος της Χώρας να είναι μονίμως απών από τις εξελίξεις και να παρεμβαίνει μόνο εκ των υστέρων με ένα τυπικό «όχι σε όλα» κάθε φορά που η πολιτική εξουσία ψηφίζει νόμους ερήμην του.

Οι διαρκείς αλλαγές της νομοθεσίας την τελευταία δεκαετία προκαλούν τεράστια αναστάτωση όχι μόνο στους νομικούς αλλά και στους απλούς πολίτες. Οι παρεμβάσεις του Συλλόγου πρέπει να είναι προς την κατεύθυνση συνολικών μεταρρυθμίσεων σε βάθος χρόνου, ώστε να σταματήσουν οι αποσπασματικές νομοθετικές αλλαγές που γίνονται εν είδη πειραμάτων, συχνά με κατ' επανάληψη τροποποίηση των ίδιων διατάξεων.

Συγχρόνως, ο Σύλλογος πρέπει να παρέχει άμεση ενημέρωση στα μέλη του κάθε φορά που επέρχονται νομοθετικές αλλαγές σε βασικές διατάξεις του ουσιαστικού ή του δικονομικού δικαίου, (και όχι να ενημερώνονται οι συνάδελφοι από τυχαίες αναρτήσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης) και επιπλέον να αναλαμβάνει τη σύνταξη οδηγιών και τη διοργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων (αντί να το κάνουμε αυτό μεμονωμένα συγκεκριμένοι συνάδελφοι με ατομικές πρωτοβουλίες, όπως συμβαίνει μέχρι σήμερα).

35. Πρέπει να δημιουργηθεί και στη χώρα μας Εθνικός Δικηγορικός Σύλλογος;

Για την ενδυνάμωση της φωνής των δικηγόρων και την αποτελεσματικότερη εκπροσώπησή μας σε πανελλήνιο επίπεδο καλό είναι να αποκτήσουμε Εθνικό Δικηγορικό Σύλλογο, όπως συμβαίνει στις περισσότερες χώρες του σύγχρονου κόσμου. Αυτός θα μπορούσε να είναι μια μετεξέλιξη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος (ΟΛΠΔΣΕ). Αντί για «κατευθυντήριες γραμμές» που χρειάζονται επικύρωση από τα Διοικητικά Συμβούλια των εξήντα τριών (63) τοπικών Δικηγορικών Συλλόγων για να εφαρμοστούν, ο Εθνικός Δικηγορικός Σύλλογος πρέπει να αποκτήσει αποφασιστικές αρμοδιότητες στα μείζονος σπουδαιότητας ζητήματα του κλάδου που είναι κοινά σε εθνικό επίπεδο. Συγχρόνως και αντιστρόφως, αποφασιστικές αρμοδιότητες σημαίνει ότι η ισότητα στην εκπροσώπηση των Συλλόγων αντικαθίσταται από τυπική ισότητα που είναι σήμερα στην ΟΛΠΔΣΕ (1 Σύλλογος = 1 ψήφος) σε ουσιαστική ισότητα στον Εθνικό Δικηγορικό Σύλλογο (κάθε Σύλλογος = ψήφοι ίσοι με τον αριθμό των μελών του).

νέα εκπροσώπηση

έμπρακτα δίπλα στο δικηγόρο!

#alexandrosmantzoutsos